

Bart en Boris

BART EN BORIS ZIJN GEEN TRENDSETTERS

MINDER STENEN IN DE TUIN?

IK ZOU HET NIET
YABBA DABBA DOEN!

Gaat de Nederlandse achtertuin op steendieet?

Nieuw aanbod open sierbestrating speelt in op vraag naar klimaatadaptieve stenen

Aangemoedigd door campagnes zoals 'Tegelwippen' worden er massaal tegels uit de Nederlandse tuin gewipt. Maar een beetje bestrating blijft wel handig, al is het maar om je tuinset op kwijt te kunnen of je auto veilig te kunnen parkeren. Gemeenten vragen steeds meer om waterdoorlatende bestrating, een trend die wat ons betreft ook thuis zou horen in de particuliere achtertuin. Aan de hand van vijf dilemma's geven wij een inkijkje in het huidige aanbod van open bestrating.

Auteur: Steffen van Zundert

DILEMMA 1: strakke lijnen of organische vormen?

Bestrating heeft een grote impact op de uitstraling van een tuin. Open sierbestrating heeft veel mogelijkheden, omdat dezelfde tegels vaak op meerdere manieren kunnen worden gelegd. Neem bijvoorbeeld de Wecko-tegel van Tebi Exclusief.

De Wecko-tegel is een ontwerp van Tebi Exclusief en wordt geproduceerd door Schellevis. (Beeld: tebi.nl)

Deze strakke tegel leent zich voor de aanleg van stroken, strepen en blokkenpatronen en is gemaakt van 50 procent gerecycled materiaal. Deze steen combineert een luxe uitstraling met duurzame ideeën. Een heel andere uitstraling heeft de Modu-tegel, die verkrijgbaar is bij Betondingen.nl.

De Modu-tegel van Marlux kan in verschillende patronen worden gelegd. (Beeld: Betondingen.nl)

Met deze waterdoorlatende betonklinker kunnen verschillende patronen worden gemaakt, zoals een honingraat of een speels en uniek lijnenspel. Met dit soort open bestrating kun je een veelvoud aan interessante patronen leggen. Stapstenen zijn ook een goede manier om de tuin op steendieet te zetten. Zo realiseer je tuinpaden zonder alles te verharderen. Hierbij kun je uiteraard kiezen voor een natuurlijke uitstraling of geometrische vormen. Kies je voor natuurlijk, dan kun je bijvoorbeeld denken aan de Flex Stones van Tuinvisie. Dit zijn keramische staptegels van natuursteen met een natuurgetrouwe look, die verkrijgbaar zijn in verschillende kleuren.

Flex Stones lenen zich goed voor het aanleggen van een speels looppad in de tuin. (Beeld: Tuinvisie.nl)

Bij de aanleg en beplanting van open bestrating komen veel disciplines samen

DILEMMA 2: gras of grijs?

Ook het materiaal waarmee je de open bestrating opvult, heeft veel impact op de uitstraling. Dit hangt er mede van af hoe open de tegels zijn en hoe groot de voegen. Gelukkig zijn de tegels zelf niet bijzonder kritisch: ze kunnen vaak met verschillende materialen worden opgevuld. Denk bijvoorbeeld aan open tegels met gras of grind, of een tuinpad met zand of boomschors. In dit voorbeeld uit de catalogus van Buiten Beton zie je dezelfde Aqua Drain-tegel met gras en met grind.

Gras is wel veeleisend als het aankomt op de onderlaag. Voor een goede groei moet de beplanting goed kunnen wortelen. De onderlaag moet water laten passeren zonder erosie, en de open bestrating moet genoeg draagkracht behouden. Vaak is het dan ook aan te raden om voor open bestrating een speciaal grasmengsel te kiezen dat wat lang wortelend is. Daarnaast moet men beseffen dat de draagvaste onderlaag voldoende voedinghoudend moet zijn. Daarvoor zijn op de markt diverse speciale substraten beschikbaar. Bij de aanleg en beplanting van open bestrating komen dus vele disciplines samen. Een open steen is niet voor alle toepassingen ideaal. Denk bijvoorbeeld aan een terras met tuinmeubels; daarvoor zijn waterdoorlatende tegels of klinkers geschikter. Deze zijn er vaak in verschillende kleuren en uitvoeringen, zoals deze gele Zoak-klinker van producent Tile Systems, onder andere verkrijgbaar bij Tuinvisie.

Deze klinker is gemaakt van keramisch afval en kan veel water absorberen. Het water in de klinker kan later verdampen, wat hittestress op het terras kan verminderen.

Zoak-klinkers zijn gemaakt van keramisch afval en kunnen veel water absorberen. (Beeld: Tuinvisie.nl)

**DILEMMA 3:
parkeerplek of loopverkeer?**

Je ziet het steeds meer in de openbare ruimte: parkeerplekken met kleine plukjes groen tussen de stenen. Het komt nog niet vaak voor dat particulieren hun parkeerplaats aan huis op een dergelijke manier laten aanleggen. Toch zijn er veel verschillende manieren om een groene parkeerplek aan te leggen. Hierbij is het uiteraard altijd belangrijk om goed te kijken naar de belastbaarheid van de open bestrating. Dit ligt zowel aan de capaciteit van de stenen als aan de aanleg van de onderlaag en fundering. Veelgebruikte stenen van MBI de Steenmeesters voor parkeerplekken in de openbare ruimte zijn grasbetontegels en NBC-klinkers. Voor de particuliere tuin of oprit is er meer oog voor design; denk bijvoorbeeld aan de Citta Klimata-tegel of EcoStrook, beide van producent MBI en in meerdere kleuren beschikbaar.

Grasbetontegels worden veel gebruikt op parkeerplekken en andere plaatsen waar erosie kan voorkomen. (Beeld: MBI.nl)

Citta Klimata (Beeld: MBI.nl)

Voor een terras met tuinmeubels is een meer gesloten vorm van bestrating geschikter. Dit is prima te combineren met een goede afwatering. Leg de tegel in dat geval met een bredere voeg en gebruik een waterdoorlatende voegmortel. Producenten springen ook steeds meer in op de trend van waterpasserende en waterdoorlatende producten. Zo lanceerde Redsun dit jaar de Eliton Aqua-steen, een steen met waterpasserende voegen. Deze stenen hebben een geforceerde waterdoorlatende voeg en zijn beschikbaar in drie verschillende kleuren: Kilimanjaro, Amiata en Mount Everest.

De Premiton Aqua van Redsun voert water direct af via waterpasserende voegen. (Beeld: Redsun.eu)

Looppaden met keramische staptegels zorgen voor een mooi contrast. (Beeld: tuinvisie.nl)

Al eerder noemden we de trend van tuinpaden met staptegels. Staptegels zijn verkrijgbaar in verschillende vormen en zijn te combineren met diverse materialen. Daardoor zijn de mogelijkheden eindeloos.

Staptegels zijn populair voor tuinpaden

**DILEMMA 4:
retro of modern?**

Je zou het misschien niet zeggen, maar de grasbetontegel is een uitvinding uit de jaren zestig. Toch is deze retrosteen hipper dan ooit. In de loop der jaren zijn er meerdere varianten en vormen op de markt gekomen. Ook zijn de materialen duurzamer geworden, bijvoorbeeld door recycling. Kenmerkend voor grasbeton is vaak wel het zich sterk herhalende patroon. Dit zie je ook in de relatief nieuwe Eco-tegels van Schellevis, met een oud-Hollandse uitstraling.

Als tweede optie is het mogelijk om juist de focus te leggen op een traditionele uitstraling. De GeoSteen Kasseistenen, onder andere verkrijgbaar bij Buiten Beton, geven de uitstraling van een oude Romeinse hoofdweg. Door de grote voegen zijn ze echter waterdoorlatend en ze hebben ook nog eens genoeg draagkracht voor een oprit. Zo is het dus mogelijk om traditie en innovatie te combineren.

Hemelwater loopt makkelijk door het open ontwerp van deze Eco-tegel. Beeld: betondingen.nl

**DILEMMA 5:
esthetiek of duurzaamheid?**

De mooiste oplossing van een dilemma is vaak: waarom niet allebei? In de bovenstaande voorbeelden is te zien dat een mooi design en duurzaamheid best hand in hand kunnen gaan. De materialen zijn vaak gerecycled of recyclebaar, zonder dat er kwaliteit of stijl verloren gaat. De tuin krijgt ook een frisse uitstraling van open bestrating – of je nu van strak of organisch houdt, van moderne of traditionele vormen. Open bestrating vraagt wel extra aandacht bij de aanleg van een goede onderlaag, maar gaat daarna – met een beetje onderhoud – tientallen jaren mee. En dat is óók duurzaamheid.

